

PEDER LUND

UGO RONDINONE - OUTSIDE MY WINDOW

Peder Lund May 7 - June 18, 2011

p. 2 Kjetil Røed, "Det serielt unike," *Kunstkritikk*, May 24, 2011

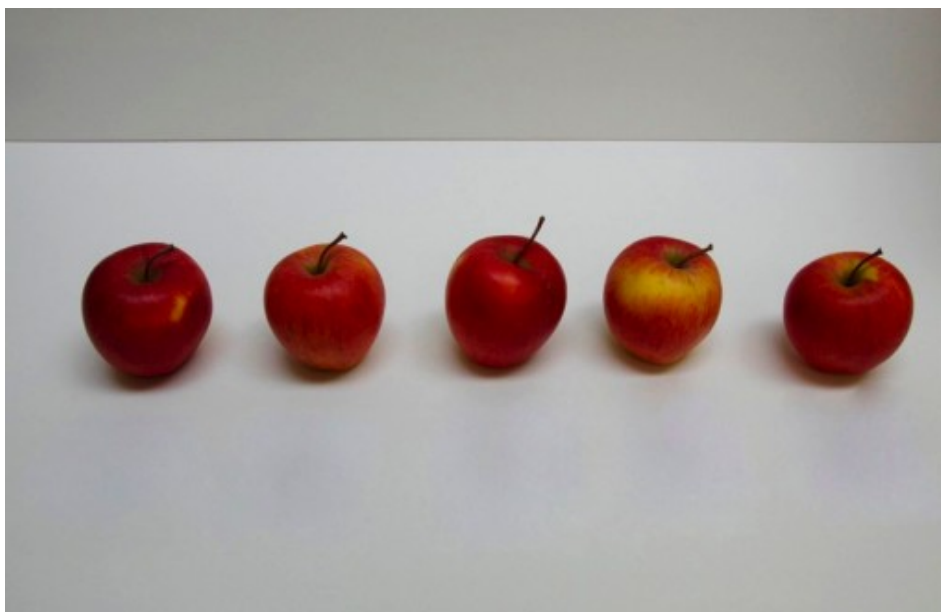
p. 3 Mona Gjessing, "Et kunstnerisk koldtbord," *Klassekampen*, May 18, 2011

Ugo Rondinone

Det serielt unike

Peder Lund, Oslo
7. mai - 18. juni 2011

Av Kjetil Røed

Ugo Rondinone, *still.life. (five red apples)*, 2011. (Courtesy: the artist, Galerie Eva Presenhuber, Zürich and Peder Lund.)

Ugo Rondinones har en allsidig produksjon i forskjellige medier og opererer med en rekke uttrykk. Hos Peder Lund er han i det tørre og skulpturale hjørnet, men et av de velkjente «klovnehodene» hans gliser likevel mot oss når vi kommer inn inngangspartiet som galleriet deler med Galleri Riis.

Ugo Rondinone, *MOONRISE. east. march*, Painted cast aluminum on steel plinth, 2005. (Foto: Matthew Marks Gallery.)

Det eventyrlige preget som kretser rundt disse figurene, og den (i positiv forstand) emosjonelle vaklingen som gjerne blir understrømmen for spekulasjonen rundt dem, erstattes av en ganske annen sinnstilstand når man kommer inn i selve utstillingsrommet. For det er en umiddelbar følelse av generiske readymades man får ovenfor Rondinones verk her inne. Noen krakker står stablet oppå hverandre, en rad på fem epler går ut fra veggen mot midten av rommet, en stabel isopor står lent mot veggen. Tankene går til Diderots kunstkritikk – eplene er hyperrealistiske og oppfyller Diderots krav til kunsten om at den skal være så lik det virkelige som mulig. Det viser seg imidlertid raskt at eplene er laget av bly og bronse, og deretter malt for å skape illusjonen. Det funker, og jeg får faktisk lyst på et eple. Skulpturene, som alle er lagd på samme måte som eplene, hører til serien *still.life* (2008-) og

reverserer dermed det umiddelbare inntrykket av å være appropriasjonskunst. I stedet insisterer arbeidet på en singularer tilstedeværelse som forsterkes gjennom vekt og unik produksjonsform. At gjenstandene fremstår som readymades blir et spill før gjenstandenes virkelige karakter avslører seg, men dette fester seg ved objektene selv når de viser seg å være noe håndverksmessig unikt. Dette blir en del av verkenes fremføringsverdi eller teatralitet, for å snakke med Micheal Fried.

Appropriasjonsgesten

arkiveres i et unikt objekt og avføder dermed en ny slags aura.

Denne dobbeltheten i objektene skriver seg inn i erfaringen av arbeidene.

Readymaden presenteres i denne sammenhengen som en underordnet, ja nesten irrelevant form, i forhold til den vekt og produksjonsform som definerer sjangeren. Produksjonen av gjenstandene som approprieres er naturligvis utenfor selve appropriasjonshandlingen – gjenstanden er allerede tilvirket når den blir gjort om til kunst. Forflytningen av gjenstanden til galleriet kan derfor fra et håndverksperspektiv beskrives som en gestisk skjødesløshet, uten at formen av den grunn devalueres. Slik sett eksponerer Rondinone to lag i sine verker her: først den teatrale, readymade-effekten, deretter den håndverksmessige vekten som så å si vokser fra innsiden av objektene selv. Håndverket truer hele tiden med å sluke teateret. Men Rondinone gjør det ikke enkelt for oss, for vekten og den unike produksjonen får kun en slående effekt ved å ta veien om readymaden og det konseptuelle. Tyngden og serialiteten i eplene og stolene demonstrerer også en minimalistisk linje. Ved å lappe sammen slike fragmenter av en kunsthistorie skaper Rondinone verker som fremstår som åpne og sobre stablinger – av forventninger, brudd på disse og konkrete utsnitt fra eget liv og en kollektiv kunsthistorie.

Ugo Rondinone, *still.life. (two stools)*, 2011. (Courtesy: the artist, Galerie Eva Presenhuber, Zürich and Peder Lund.)

Ugo Rondinone, *dreiundzwanzigsterjanuarzweitassenundelf*, olje på lerret, 2011. (Courtesy: the artist, Galerie Eva Presenhuber, Zürich and Peder Lund.)

Foruten stillebensobjektene finnes også en serie malerier og tegninger der delvis preparerte lerreter er påtegnet vinduer. Nærmere bestemt utsikten fra et helt bestemt vindu i kunstnerens leilighet i New York som så, gradvis, blir mangfoldiggjort. Det første «maleriet» viser oss et vindu, så to, så tre, osv. Om vi betrakter verkene i forhold til tid er On Kawaras datomalerier en brukbar referanse, med tanke på måten Rondinones malerier også er indeksert ved hjelp av fotocollager fra New York Times, samt datering, på baksiden av verkene. Det finnes

altså igjen et avgjørende fokus på det singulære, en konkret utsikt, som i neste omgang knyttes mot et konseptuelt, eller minimalistisk, skjema, nemlig gjentagelsen.

Men denne gangen skrives subjektet tydeligere inn i formenes utvikling: når maleriene beveger seg fra et vindu – og dermed et realistisk 1:1-forhold mellom det Rondinone faktisk ser fra sitt eget vindu og representasjonen av det til serier av vinduer, er det ikke egentlig en abstrahering som finner sted, men snarere en mangfoldiggjøring av det singulære. Man kunne her minnes Adornos ide om å fordype seg i det subjektive for å finne brudd i et standardisert tanke-system. Rondinones omstokking og relokalisering av kunsthistoriske former skaper en åpen, demonstrativt uforsonst, form som ikke bare får betrakteren til å tenke over verkene som betraktes og historiens former, men som og i det teatral rommet gjør betrakteren til medprodusent. Ugo Rondinones kunst er lærerik fordi den så tydelig går opp linjene mellom kunstverket, dets produksjonsformer og mulig tilknyttede perspektiver. Arbeidene inneholder sine egne resepsjonshistorier med alle deres variasjoner. I bunnen av det hele ligger det en mer akutt interesse for forlengede oppmerksomhetsformer, for en varighet som strekker seg utover det spektakulære, og skisserer en tradisjonsbevissthet som ikke lar seg løse inn i noen utvetydig politikk eller estetikk. Rondinones vekt på historie og varighet er kanskje en form for konservatisme, men jeg tror det er mer presist å snakke om det som en insistering på nyansene i historiens lagrede former og at mengden av disse også er det som gjør en fremtid for kunsten mulig. Det er som om kunstneren holder historiens form frem mot oss og krever en

tilstedeværelse som ellers er i ferd med å stjeles fra oss i en tid som kanskje er mer rastløs og ukonsentrert enn noensinne.

Som en forlengelse av denne rammen har også Rondinone et sterkt ønske om å ivareta det subjektive, det enkelte menneskets opplevelse av verden og tanker om hvordan et liv skal leves. Når han mangfoldiggjør utsikten fra sitt eget vindu i New York er det ikke fordi Rondinone mener det er noe bestemt som kan sees derfra andre bør få med seg, men fordi han rett og slett anmoder oss om å se ut av våre egne vinduer. Det er grunn til å minne om dette naturligvis, siden enhver sannhet nettopp begynner her, med ett menneske, én tanke, én utsikt. Dette er muligens en banal observasjon, men fungerer som et godt forankringspunkt for Rondinones øvrige kunsthistoriske øvelser. Før nye systemer og livsformer kan deles med andre, og gjøres til modell for en politikk og en etikk, må den først tenkes ut og leves gjennom i ensomhet. Gjennom det subjektive finnes det objektive.

MÅNENS INNVIRKNING PÅ PSYKEN: «moonrise. east. november»

FOTO: GALLERI PEDER LUND

Et kunstnerisk koldtbord

KUNST

Outside my window

Ugo Rondinone
Maleri, skulptur
Galleri Peder Lund
Står til 19. juni

Ugo Rondinones kunst er et rikholdig koldtbord. Det er et bare å forsyne seg av ånden og håndens frambringelser.

ANMELDELSE

Til tross for begrensede åpningstider – kun lørdager fra 12–16 – er turen innom Galleri Peder Lund i Fillipstadveien i Oslo absolutt å anbefale. Denne gangen for å få med seg et knippe arbeider av Ugo Rondinone.

Ifølge «den store boka» er det en tid for alt. På den aktuelle utstillingen kan publikum med egne øyne se at det for Rondinone har vært en tid for å gå bananas hva gjelder dimensjoner, en tid for å samle seg og en tid for å økonomisere med virkemidler. Strengt tatt består ikke utstillingen av annet enn åtte malerier og tre stilleben-aktige skulpturer, men galleriet har for anledningen også valgt å presentere enkelte andre sentrale arbeider i Rondinones produksjon. Tatt i betraktning at dette er den første soloutstillingen med kunstneren i Norge, er det et

FAKTA

Ugo Rondinone (f. 1964)

- Opprinnelig fra Brunnen i Sveits
- Bor og arbeider i New York og Zürich
- Har holdt en rekke store soloutstillinger verden rundt.
- Representerte Sveits sammen med kunstneren Urs Fischer ved Veneziabiennalen i 2007

pedagogisk godt grep å vise et breiere utvalg arbeider av Rondinones arbeider når man først er i gang. «Outside my window» er dessuten relativt klaustrofobisk, først og fremst på grunn av de plastrede uttrykkene i de små maleriene, og de to innlånte arbeidene «moonrise. east. november» og «dritteraprilzweitau-sendunddrei» fungerer i sammenhengen som friske pust.

I en samtale med kunstneren knyttet til utstillingsåpningen ga Rondinone uttrykk for at han bevisst ønsket å forenkle uttrykket i de utstilte bildene. Små lerreter, tilsvarende blindrammer, spiker, krittlanding og bly. Alle med en bestemt dato og årstall som tittel. De pigmentsvake bildene gir assosiasjoner til noe defekt, til albinisme og dårlig syn. Jeg tolker også bildene rent tematisk som relativt pessimistiske. Det er som om de sier: «Vi ser, faen ta meg, svært dårlig hele gjengen!» Kun blyantegnede omriss av bygninger og vinduer, få nyanser, ingen transparens i vindusrutene, ingen gjen-

skinn i glasset, ingen tegn til liv, ingen kan se inn og ingen kan se ut. Dag etter dag: 10. september 2010, 11. november 2010, 23. januar 2011, og så videre og så videre. I den ensfargede, glisende kjempeskulpturen «moonrise. east. november», det første arbeidet som møter publikum på utstillingen, gjøres månens innvirkning på psyken til gjenstand for undersøkelse. Intensiteten i uttrykket er det ingenting å si på, og skulpturen kan leses som en metafor for at vi ikke bare er drevet fram av rasjonelle impulser. Ikke akkurat en aha-opplevelse for mennesker som titt og ofte opplever å stå i gjørme opp til knærne, men som skulptur: deilig påtrengende i sin imbesile framtoning. For Rondinone har det ene mediet tilsynelatende ikke forrang framfor det andre, og slik museumsleder og kunstkribent Åsmund Thorkildsen er inne på i teksten som følger utstillingen, viser Rondinones praksis en pragmatisk og høyst funksjonell tilnærming til eksisterende kunst. Thorkildsen konkluderer i sammenhengen med at det ikke er noen mening i å snakke om kunstnerens påvirkning og forbilder: «Påvirkningen er total».

Rondinones kunstnerskap er å sammenlikne med et rikholdig koldtbord av referanser både til kunst- og kulturhistorien. For den interesserte er det bare å senke tempoet og rolig forsyne seg av ånden og håndens frambringelser.

Mona Gjessing

kultur@klassekampen.no